

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА
дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА”
(для бакалаврів)

МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2012

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Підготували кандидат економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту
М. І. Коваль, викладач кафедри обліку і аудиту *І. В. Тропіна*

Затверджено на засіданні кафедри обліку і аудиту (протокол № 15 від 16.03.09)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Коваль М. І., Тропіна І. В. Навчальна програма дисципліни “Бухгалтерська експертиза” (для бакалаврів, спеціалістів). – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. – 21 с.

Навчальна програма містить пояснювальну записку, тематичний план, зміст дисципліни “Бухгалтерська експертиза”, вказівки до виконання контрольної роботи, варіанти контрольних робіт, питання для самоконтролю та список літератури.

Навчальна програма дисципліни – це нормативний документ, що є складовою державного стандарту освіти.

Бухгалтерська експертиза – це дослідження фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, яке в межах чинного законодавства здійснюється особою, котра володіє спеціальними знаннями в галузі бухгалтерського обліку (експертом-бухгалтером), з метою надання висновку стосовно кола питань, поставлених органами дізнання, досудового слідства чи суду. При проведенні дослідження, поряд з іншими, використовуються методи документальної перевірки та співставлення. За допомогою методу документальної перевірки перевіряється повнота та правильність заповнення реквізитів та відповідність оформлення документа вимогам чинного законодавства.

Мета дисципліни “Бухгалтерська експертиза” – дати студентам теоретичні знання та сформувати практичні навички поглибленої перевірки правильності оформлення документів, співставлення даних бухгалтерських реєстрів із даними первинних документів, відповідності оформлення господарських та фінансових операцій вимогам чинного законодавства.

Опанування курсом “Бухгалтерська експертиза” сприяє формуванню у студентів навичок виявлення і боротьби з правопорушеннями у фінансово-господарській сфері діяльності підприємств (установ, організацій).

Під час вивчення дисципліни студенти повинні виконати наступні завдання:

- засвоїти теоретичні положення, порядок організації і проведення бухгалтерської експертизи;
- опанувати методичні прийоми бухгалтерської експертизи;
- ознайомитися з роботою правоохоронних органів та судів;
- виконати практичні завдання з проведення бухгалтерської експертизи;
- ознайомитися з нормативно-правовою базою, яка регулює порядок організації та проведення бухгалтерської експертизи.

Змістові модулі:

1. Теоретико-організаційні аспекти бухгалтерської експертизи;
2. Методика дослідження бухгалтерською експертизою основних статей активу та пасиву балансу;

© Міжрегіональна Академія
управління персоналом (МАУП), 2012
© ДП «Видавничий дім «Персонал», 2012

3. Методика дослідження бухгалтерською експертизою фінансових результатів діяльності підприємства.

Перший модуль передбачає вивчення сутності експертної діяльності, значення та роль бухгалтерської експертизи; прикладний зміст основних понять і категорій; техніку і методику основних методичних та технічних прийомів і процедур бухгалтерської експертизи; права та обов'язки експерта-бухгалтера, встановлених для цієї категорії спеціалістів чинним законодавством України.

Другий модуль передбачає розкриття методики дослідження бухгалтерською експертизою основних статей активу і пасиву балансу у різних галузях економіки, формування умінь та навичок проведення бухгалтерської експертизи.

Третій модуль передбачає експертне дослідження фінансово-господарських результатів діяльності підприємства для виявлення зловживань у сфері податкових відносин та надання рекомендацій для їх усунення і недопущення у майбутньому.

В умовах інтенсивного розвитку економіки України, переходу до ринкових відносин, зміни форм власності та реформування судово-правової системи держави, у юридичних та фізичних осіб зростає потреба у кваліфікованій юридичній допомозі. Це зумовлює необхідність оволодіння не тільки правовою освітою, а й спеціальними знаннями з макро- та мікроекономіки, бухгалтерського та податкового обліку, економічного аналізу, ревізії і аудиту та, зокрема, з такої важливої дисципліни як бухгалтерська експертиза.

Вивчення дисципліни "Бухгалтерська експертиза" є необхідною складовою у підготовці економістів вищої кваліфікації, фахівців із бухгалтерського обліку та аудиту, фінансів, банківської справи, правознавства та інших.

Вся організація навчального процесу повинна стимулювати студентів навчатися сумлінно і систематично.

Відповідно до вимог навчального процесу в МАУП існує система поточного і підсумкового контролю для об'єктивної оцінки і перевірки рівня якісного засвоєння знань студентами.

У процесі вивчення курсу "Бухгалтерська експертиза" поточний контроль знань здійснюється протягом семестру за такими напрямками:

- оцінка рівня систематичної і активної роботи студента на семінарських і практичних заняттях;

- оцінювання виконання завдань для самостійного опрацювання студентом.

Ступінь засвоєння курсу в цілому здійснюється шляхом підсумкового контролю (складання заліку чи іспиту).

Допуск до заліку чи іспиту отримують студенти, які не мали пропусків лекційних і практичних занять і незадовільних оцінок поточного контролю протягом семестру або пересклали свою заборгованість.

Іспит проводиться в усній або письмовій формі на основі екзаменаційних білетів, затверджених кафедрою.

Залік проводиться на підставі поточного і підсумкового оцінювання в усній або письмовій формі.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН **дисципліни** **"БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА"**

№ п/п	Назва змістового модуля та теми
I.	Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні аспекти бухгалтерської експертизи.
	Тема 1. Значення та роль бухгалтерської експертизи
	Тема 2. Підготовка та оформлення матеріалів при досудовому слідстві для проведення бухгалтерської експертизи
	Тема 3. Порядок призначення та проведення бухгалтерської експертизи
	Тема 4. Правовий статус експерта-бухгалтера
	Тема 5. Інформаційне забезпечення бухгалтерської експертизи
	Тема 6. Організація дослідження та оформлення результатів бухгалтерської експертизи
	Тема 7. Методика визначення розміру втраченої вигоди при проведенні експертизи.

II.	Змістовий модуль 2. Методика дослідження бухгалтерською експертизою основних статей активу і пасиву балансу
	Тема 8. Методика проведення бухгалтерської експертизи основних засобів, нематеріальних активів і товарно-матеріальних цінностей
	Тема 9. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій з грошовими коштами
	Тема 10. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій з нарахування та виплати заробітної плати
	Тема 11. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій, пов'язаних з обігом цінних паперів
	Тема 12. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності
	Тема 13. Методика проведення бухгалтерської експертизи кредитно-фінансових операцій
III.	Змістовий модуль 3. Методика дослідження бухгалтерською експертизою фінансових результатів діяльності підприємства
	Тема 14. Методика проведення бухгалтерської експертизи фінансового стану підприємства
	Тема 15. Методика проведення бухгалтерської експертизи при виявленні і розслідуванні податкових правопорушень
Разом годин: 144	

ЗМІСТ
дисципліни
“БУХГАЛТЕРСЬКА ЕКСПЕРТИЗА”

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні аспекти бухгалтерської експертизи

Тема 1. Значення та роль бухгалтерської експертизи

Поняття бухгалтерської експертизи. Завдання, предмет та методи бухгалтерської експертизи. Класифікація судових експертиз за видами та процесуальними ознаками.

Література: [1–18; 38; 56]

Тема 2. Підготовка та оформлення матеріалів при досудовому слідстві для проведення бухгалтерської експертизи

Визначення кола матеріалів, що надаються на дослідження експерту-бухгалтеру. Участь експерта-бухгалтера на етапі досудового слідства. Відмінність дослідження спеціаліста від висновку експерта-бухгалтера. Порядок оформлення клопотання експертом-бухгалтером про надання додаткових матеріалів, необхідних для проведення дослідження. Повідомлення про неможливість надання висновку як процесуальний документ.

Література: [1–16; 18]

Тема 3. Порядок призначення та проведення бухгалтерської експертизи

Умови призначення експертизи. Структура постанови (ухвали) про призначення бухгалтерської експертизи. Порядок проведення експертизи в експертній установі та окремим експертом. Вимоги до формулювання питань, які виносяться на вирішення експертизи.

Література: [1–16; 18; 38; 56]

Тема 4. Правовий статус експерта

Суб'єкти судово-експертної діяльності, системні зв'язки між ними, особливості експертної діяльності, професійні якості судового експерта. Правовий статус: державного судового експерта, судового експерта – співробітника не експертної установи, приватного судового експерта. Права, обов'язки та відповідальність судового експерта. Взаємодія суб'єктів при проведенні судової експертизи.

Література: [1–16; 18; 38; 56]

Тема 5. Інформаційне забезпечення бухгалтерської експертизи

Поняття економічної інформації, її класифікація. Порядок підготовки матеріалів для проведення бухгалтерської експертизи. Визначення кола матеріалів, що надаються експертові для дослідження.

Література: [1–18; 38; 56]

Тема 6. Організація дослідження та оформлення результатів бухгалтерської експертизи

Висновок бухгалтерської експертизи. Структура та зміст висновку бухгалтерської експертизи. Сутність вимог, що пред'являються до висновку бухгалтерської експертизи. Особливості оформлення результатів при проведенні повторної, комісійної та комплексної судової експертизи. Оцінка висновку експерта-бухгалтера.

Література: [1–18; 38; 56]

Тема 7. Методика визначення розміру втраченої вигоди при проведенні експертизи

Поняття втраченої вигоди. Характеристика чинників, які призводять до втрати доходу підприємством. Умови, за яких проводиться розрахунок втраченої вигоди при проведенні бухгалтерської експертизи. Методи розрахунку втраченої вигоди.

Література: [1–18; 38; 49; 56]

Змістовий модуль 2. Методика дослідження бухгалтерською експертизою основних фінансово-господарських операцій

Тема 8. Методика проведення бухгалтерської експертизи основних засобів, нематеріальних активів і товарно-матеріальних цінностей

Основні положення П(С)БО 7 “Основні засоби” Інструкції по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків. Експертиза господарських операцій, пов'язаних з використанням основних засобів. Перевірка фактичної наявності та збереження основних засобів. Перевірка використання основних засобів. Використання даних податкового обліку основних засобів і нематеріальних активів.

Експертне дослідження операцій з інвестиціями.

Методика проведення судово-бухгалтерських експертиз матеріалів інвентаризації товарно-матеріальних цінностей.

Література: [1–18; 31; 46; 53; 54; 58]

Тема 9. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій з грошовими коштами

Експертне дослідження операцій з коштами в касі та на рахунках в банках. Перевірка операцій по розрахункових рахунках. Перевірка дотримання правил збереження грошових коштів в установах банку і ведення касових операцій. Бухгалтерська експертиза використання касової готівки за цільовим призначенням. Перевірка розрахунків з підзвітними особами. Найхарактерніші види зловживань.

Використання облікових документів при виявленні та розслідуванні економічних злочинів.

Література: [1–18; 31; 36; 38; 50; 53; 57; 63; 69]

Тема 10. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій з нарахування та виплати заробітної плати

Основні економічні, правові й організаційні положення щодо оплати праці й утримань із заробітної плати. Основні джерела інформації.

Перевірка штатів, ставок заробітної плати, фонду оплати праці та розрахунків з працівниками.

Література: [1–18; 29; 31; 36; 40–44]

Тема 11. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій, пов'язаних з обігом цінних паперів

Особливості бухгалтерської експертизи операцій з цінними паперами. Нормативно-правове регулювання випуску та обігу цінних паперів у сфері підприємницької діяльності. Основні завдання бухгалтерської експертизи з операцій з цінними паперами. Характеристика економічних злочинів, пов'язаних з емісією та обігом цінних паперів.

Література: [1–18; 41; 45; 50; 51; 53; 63; 66; 69]

Тема 12. Методика проведення бухгалтерської експертизи операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності. Експертне дослідження валютних операцій.

Характеристика економічних злочинів у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Митні злочини.

Література: [1–18; 24; 28; 32; 37; 38; 50–53; 60; 63]

Тема 13. Методика проведення судово-економічної експертизи кредитно-фінансових операцій

Експертне дослідження операцій з дебіторською заборгованістю, операцій зобов'язань і забезпечень. Експертне дослідження орендних операцій.

Експертне дослідження кредитних операцій. Види зобов'язань та їх характеристика. Характеристика кредитно-фінансових злочинів.

Література: [1–18; 31; 50; 51; 53; 56; 63; 68; 69]

Змістовий модуль 3. Методика дослідження бухгалтерською експертизою фінансових результатів діяльності підприємства

Тема 14. Методика проведення бухгалтерської експертизи фінансового стану підприємства

Експертне дослідження операцій з доходами та фінансовими результатами діяльності господарюючих суб'єктів. Бухгалтерська експертиза взаємозв'язку видів діяльності і визначення фінансових результатів. Експертне дослідження виробництва, витрат на виробництво та управління.

Література: [1–18; 31; 47; 49–51; 53; 63; 68; 69]

Тема 15. Методика проведення бухгалтерської експертизи при виявленні і розслідуванні податкових правопорушень

Експертне дослідження податкової звітності та бухгалтерської фінансової звітності. Експертне дослідження способів ухилення від сплати податків.

Експертне дослідження шляхів приховування валового доходу та ухилення від сплати податку на прибуток.

Експертне дослідження операцій з ухилення від сплати інших видів податків.

Характеристика податкових злочинів.

Література: [1–18; 24; 30; 31; 33–35; 38; 39; 44; 48; 51–53; 55; 62; 63; 69]

ВКАЗІВКИ ДО ВИКОНАННЯ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Мета контрольної роботи – закріпити теоретичні знання з курсу “Бухгалтерська експертиза”, набути навичок роботи з різними джерелами інформації, реферативного викладу матеріалу, що вивчається, та вирішення завдань щодо методики дослідження судово-бухгалтерською експертизою основних фінансово-господарських операцій.

Контрольну роботу виконують відповідно до навчального плану за одним з наведених варіантів завдань, який студент вибирає за дво-

ма останніми цифрами номера своєї залікової книжки згідно з нижче наведеною таблицею.

Номери завдань	1	2	3	4	5	25
Останні дві цифри номера залікової книжки	01	02	03	04	05	25
	26	27	28	29	30	50
	51	52	53	54	55	75
	76	77	78	79	80	00

Номер залікової книжки необхідно вказати на титульній сторінці контрольної роботи. У разі відсутності цих відомостей контрольна робота повертається студенту без рецензування.

На початку роботи необхідно навести номер варіанта.

У контрольній роботі потрібно стисло викласти відповіді на питання, роботу необхідно побудувати так, щоб питання разом з відповідями були відокремлені одне від одного.

У процесі виконання контрольної роботи з першого та другого питання студенти повинні опрацювати спеціальну наукову літературу, що розкриває економічну сутність та загальнотеоретичне уявлення про проблему. При підготовці третього питання опрацьовуються підручники та навчальні посібники, що послідовно та систематизовано розкривають методологію, методику і процедури дослідження судово-бухгалтерською експертизою основних фінансово-господарських операцій.

При виконанні контрольної роботи студенти зобов'язані показати як вміння використовувати набуті спеціальні знання з бухгалтерського обліку, аудиту, експертизи та аналізу державного бюджету, так і досвід роботи з чинними законодавчими та іншими нормативно-правовими актами України з фінансово-економічних питань.

Контрольна робота має бути розбірливо написана студентом власноручно чи набрана на комп'ютері без помилок та виправлень. Студент виконує контрольну роботу українською мовою.

Загальний обсяг контрольної роботи, без урахування списку використаних літературних джерел і додатків, не повинен перевищувати 15 сторінок.

Робота оформлюється на аркушах білого паперу формату А4. Сторінка контрольної роботи повинна мати поля: ліве, верхнє та нижнє – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм.

Всі сторінки контрольної роботи до останньої нумеруються. Першою сторінкою вважається титульна, вона не нумерується. Загальна нумерація роботи починається з наступної сторінки, на якій ставиться номер "2". Порядковий номер сторінки проставляється у правому верхньому куті сторінки без крапки в кінці.

Наприкінці роботи наводиться перелік літературно-довідкових джерел з обов'язковим включенням до нього законодавчих актів, нормативно-інструктивних документів і спеціальної літератури, проставляється дата завершення роботи та особистий підпис студента.

Роботу оформлюють в м'якій обкладинці і брошурують так, щоб вона не травмувала руки та ін.

Після перевірки контрольної роботи викладачем для студентів-заочників контрольна робота оцінюється "зараховано" або "не зараховано".

Для студентів денної форми навчання контрольна робота оцінюється за чотирибальною системою ("відмінно", "добре", "задовільно", "незадовільно").

- Оцінка "відмінно" виставляється за умови правильної письмової відповіді на всі питання.
- Оцінка "добре" – за неповні відповіді на питання завдання.
- Оцінка "задовільно" – у разі відсутності відповіді на одне із питань завдання.
- Оцінка "незадовільно" – у разі відсутності відповіді на два питання завдання.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіанти 1

1. Структура і зміст висновку бухгалтера-експерта.
2. Експертне дослідження операцій з виробничими запасами.
3. Напрямки перевірки документів при інвентаризації.

Варіанти 2

1. Види доказів, які використовуються у розслідуванні економічних злочинів.
2. Експертне дослідження операцій з дебіторської заборгованості.

3. Оцінка висновку бухгалтера –експерта слідчим і адвокатом.

Варіанти 3

1. Організація бухгалтерської експертизи.

2. Експертне дослідження операцій щодо зобов'язань та забезпечень.

3. Вимоги до оформлення бухгалтерських документів.

Варіанти 4

1. Інформаційне забезпечення бухгалтерської експертизи в розрізі стадій її процесу.

2. Експертне дослідження способів ухиляння від сплати податків.

3. Класифікація інформації, яку використовують при проведенні бухгалтерських експертиз.

Варіанти 5

1. Постанова про призначення бухгалтерської експертизи та її структура.

2. Інформаційне забезпечення бухгалтерської експертизи в розрізі стадій її процесу.

3. Експертне дослідження операцій з прибутком та його використанням.

Варіанти 6

1. Характеристика підготовчої стадії проведення бухгалтерської експертизи.

2. Експертне дослідження операцій з інвестування.

3. Класифікація бухгалтерських документів, що досліджуються експертизою.

Варіанти 7

1. Правові підстави призначення та проведення судових експертиз.

2. Експертне дослідження операцій з витратами на виробництво та витратами на управління.

3. Бухгалтерські документи: за призначенням, за порядком складання, за охопленням операцій, за місцем і технікою складання.

Варіанти 8

1. Спільні риси бухгалтерської експертизи, аудиту, ревізії.

2. Процедура вилучення документів на підприємстві.

3. Експертне дослідження операцій з основними засобами.

Варіанти 9

1. Відмінності судово-бухгалтерської експертизи від аудиту та ревізії.

2. Експертне дослідження операцій з оплати праці і обов'язковими відрахуваннями на соціальні заходи.

3. Вимоги до бухгалтерських документів.

Варіанти 10

1. Методика складання висновку експерта-бухгалтера.

2. Експертне дослідження операцій з власним капіталом.

3. Процедура вилучення документів на підприємстві. Види недоброякісних документів.

Варіанти 11

1. Види та форми контролю. Відмінності бухгалтерської експертизи від аудиту.

2. Експертне дослідження операцій з оподаткування.

3. План рахунків бухгалтерського обліку, його побудова та призначення.

Варіанти 12

1. Додаткова та повторна бухгалтерська експертиза.

2. Експертне дослідження орендних операцій.

3. Права і обов'язки експерта-бухгалтера.

Варіанти 13

1. Бухгалтер-експерт як суб'єкт експертної діяльності.

2. Експертне дослідження операцій з доходами та фінансовими результатами.

3. Характеристика організаційно-методичної стадії проведення бухгалтерської експертизи.

Варіанти 14

1. Експертна профілактика правопорушень у сфері економіки.

2. Експертне дослідження формування бухгалтерської фінансової звітності.

3. Види недоброякісних документів.

Варіанти 15

1. Класифікація судових експертиз.

2. Експертне дослідження операцій з готовою продукцією та її реалізацією.

3. Характеристика стадії узагальнення, оцінки і реалізації результатів проведення бухгалтерської експертизи.

Варіанти 16

1. Поняття бухгалтерської експертизи.

2. Експертиза організації бухгалтерського обліку в Україні.

3. Обов'язки і відповідальність експерта-бухгалтера.

Варіанти 17

1. Завдання бухгалтерської експертизи.
2. Експертне дослідження операцій з коштами в касах і на рахунках у банках.
3. Характеристика дослідної стадії проведення бухгалтерської експертизи.

Варіанти 18

1. Предмет бухгалтерської експертизи.
2. Експертне дослідження операцій з нематеріальними активами.
3. Висновок бухгалтера-експерта як доказ у справі, що знаходиться у провадженні правоохоронних органів.

Варіанти 19

1. Додаткова та повторна судово-бухгалтерська експертиза.
2. Об'єкти бухгалтерської експертизи.
3. Експертне дослідження кредитних операцій.

Варіанти 20

1. Процес бухгалтерської експертизи та його стадії.
2. Експертиза облікової політики підприємства.
3. Господарські процеси та порядок відображення їх в обліку.

Варіанти 21

1. Структура і зміст висновку бухгалтера-експерта.
2. Експертне дослідження справляння обов'язкових платежів та місцевих податків та зборів.
3. Систематизація облікової інформації і документів.

Варіанти 22

1. Розрахунково-аналітичні прийоми дослідження господарської діяльності.
2. Експертиза організаційно-правових основ підприємницької діяльності.
3. Експертиза формування облікової політики підприємства.

Варіанти 23

1. Документальні методи дослідження облікових даних.
2. Експертне дослідження валютних операцій.
3. Порядок використання експертами-бухгалтерами свідчень у розгляді господарських суперечок.

Варіанти 24

1. Частково наукові методи дослідження господарської діяльності.
2. Експертне дослідження розрахунків із підзвітними особами.

3. Експертне дослідження організації бухгалтерського обліку на підприємстві.

Варіанти 25

1. Загальнонаукові методи дослідження господарської діяльності.
2. Експертне дослідження кредитних операцій.
3. Бухгалтер-експерт як суб'єкт судово-експертної діяльності.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Бухгалтерська експертиза як складова державного фінансового контролю.
2. Організація бухгалтерської експертизи в Україні.
3. Правові підстави призначення і проведення судових експертиз.
4. Класифікація судових експертиз.
5. Особливості призначення бухгалтерської експертизи у справах про адміністративні правопорушення.
6. Особливості призначення бухгалтерської експертизи у господарському провадженні.
7. Особливості призначення бухгалтерської експертизи у цивільному провадженні.
8. Особливості призначення бухгалтерської експертизи при здійсненні виконавчих дій.
9. Предмет бухгалтерської експертизи.
10. Взаємозв'язок бухгалтерської експертизи та ревізії.
11. Об'єкти бухгалтерської експертизи та їх класифікація.
12. Завдання бухгалтерської експертизи.
13. Метод бухгалтерської експертизи та його складові.
14. Використання загальних методичних прийомів у бухгалтерській експертизі.
15. Спеціальні методичні прийоми бухгалтерської експертизи.
16. Процес бухгалтерської експертизи як системне дослідження господарських процесів.
17. Стадії процесу бухгалтерської експертизи.
18. Характеристика підготовчої стадії бухгалтерської експертизи.
19. Характеристика організаційно-методичної стадії бухгалтерської експертизи.
20. Характеристика стадії узагальнення результатів бухгалтерської експертизи.

21. Характеристика стадії реалізації результатів бухгалтерської експертизи.
22. Особливості призначення бухгалтерської експертизи на стадії досудового слідства.
23. Регламентация та порядок призначення бухгалтерської експертизи.
24. Постанова про призначення бухгалтерської експертизи та її структура.
25. Планування процесу бухгалтерської експертизи.
26. Об'єкти бухгалтерської експертизи.
27. Джерела інформації при проведенні бухгалтерської експертизи.
28. Бухгалтерська експертиза як науковий метод збирання доказів на стадії досудового слідства та судового розгляду.
29. Процесуально-правовий та фінансово-господарський зміст бухгалтерської експертизи.
30. Основні положення Закону України „Про судову експертизу”.
31. Експерт-бухгалтер як суб'єкт експертної діяльності.
32. Права, обов'язки, відповідальність експерта-бухгалтера.
33. Особливості проведення експертиз в умовах ведення бухгалтерського обліку з використанням ПЕОМ.
34. Зміст дослідної стадії експертизи.
35. Процедури бухгалтерської експертизи та їх застосування в експертному дослідженні.
36. Особливості економічної інформації.
37. Поняття господарського обліку та його складових.
38. Предмет і метод бухгалтерського обліку.
39. Використання бухгалтерських документів при виявленні та розслідуванні економічних злочинів.
40. Вимоги до формування документів.
41. Класифікація документів.
42. Первинні облікові документи при проведенні бухгалтерської експертизи.
43. Облікові реєстри при проведенні бухгалтерської експертизи.
44. Зустрічна перевірка при дослідженні документів.
45. Взаємний контроль операцій відображених у первинних документах, облікових реєстрах і формах звітності.
46. Поняття інвентаризації та її етапи. Робота інвентаризаційної комісії.
47. Загальна характеристика облікового процесу на підприємствах.
48. Класифікація господарських засобів та джерел їх формування.
49. Бухгалтерський баланс, його зміст та будова.
50. Значення балансу в забезпеченні інформації, необхідної для контролю.
51. Рахунки бухгалтерського обліку, їх призначення та будова.
52. Форми фінансової звітності при проведенні бухгалтерської експертизи.
53. Складання переліку матеріалів, що надсилаються на дослідження експерту-бухгалтеру.
54. Вимоги до експертного дослідження.
55. Види аналізу господарської діяльності.
56. Методи дослідження облікових даних.
57. Бухгалтерська експертиза достовірності бухгалтерського обліку.
58. Основні положення Інструкції про призначення та проведення судових експертиз.
59. Основні положення Науково-методичних рекомендацій з питань підготовки та призначення судових експертиз.
60. Види доказів, які використовуються при розслідуванні економічних правопорушень.
61. Порядок використання експертами-бухгалтерами свідчень обвинувачених та свідків.
62. Форми використання спеціальних бухгалтерських знань при розслідуванні господарських правопорушень.
63. Законодавче регулювання підприємницької діяльності.
64. Експертне дослідження операцій з коштами в касах і на рахунках у банках.
65. Експертне дослідження операцій з нематеріальними активами.
66. Експертне дослідження операцій з виробничими запасами.
67. Експертне дослідження операцій з оплати праці і обов'язковими відрахуваннями на соціальні заходи.
68. Експертне дослідження операцій з витратами на виробництво та витратами на управління.
69. Експертне дослідження операцій щодо готової продукції та її реалізації.
70. Експертне дослідження операцій щодо доходів та фінансових результатів.
71. Експертне дослідження операцій щодо дебіторської заборгованості.

72. Експертне дослідження операцій щодо зобов'язань та забезпечень.
73. Експертне дослідження операцій щодо оподаткування.
74. Експертне дослідження операцій щодо прибутку та його використання.
75. Експертне дослідження операцій щодо власного капіталу.
76. Експертне дослідження формування бухгалтерської фінансової звітності.
77. Експертне дослідження операцій з інвестування.
78. Експертне дослідження операцій з цінними паперами.
79. Експертне дослідження кредитних операцій.
80. Експертне дослідження орендних операцій.
81. Ревізія за завданням і вимогою правоохоронних органів, її відмінність від планової ревізії.
82. Методика складання висновку експерта-бухгалтера.
83. Вимоги до висновку експерта-бухгалтера.
84. Структура і зміст висновку експерта-бухгалтера.
85. Висновок експерта-бухгалтера як доказ.
86. Висновок експерта-бухгалтера як процесуальний документ.
87. Оцінка висновку експерта-бухгалтера слідчим та адвокатом.
88. Додаткова та повторна бухгалтерська експертиза.
89. Реалізація висновку експерта-бухгалтера в судовому процесі.
90. Експертна профілактика правопорушень у сфері економіки.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. *Базась М. Ф.* Теоретико-методологічні засади судово-бухгалтерської експертизи: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. – К.: МАУП, 2007.
2. *Білуха М. Т.* “Бухгалтерська експертиза”. – К.: Вища школа, 1992 р.
3. *Білуха М. Т.* “Судово-бухгалтерська експертиза” : Підручник. – К.: Видавнича компанія “Воля” – 2004. – 656 с.
4. *Білуха М.* Судово-бухгалтерська експертиза та її функції у майнових правовідносинах/ М. Білуха, Т. Микитенко // Бухгалтерський облік і аудит. – 2004. – №3. – С. 62–65.

5. *Бодюк А. В.* Методологічні й нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності: Монографія. – К.: Кондор, 2005. – 356 с.
6. *Глібо В. М.* Судова бухгалтерія: Підруч./ В. М. Глібо, О. П. Бушан. – К.: Юрінком Інтер, 2004. – 224 с.
7. *Головченко Л.* “Правове регулювання судової експертизи” / Право України № 12, 2003, с. 100.
8. *Камлик М. І.* Особливості обліку і використання обліково-бухгалтерських документів при виявленні та розслідуванні корисливих злочинів у галузях економіки. Судова бухгалтерія. – К.: Синтез, 1995. – 256 с.
9. *Камлик М. І.* Судова бухгалтерія. Підруч. Вид. 4-те, доп. та перероб. – К.: Атіка, 2003. – 592 с.
10. *Коньшев Г. А.* “Правовые аспекты проведения экспертизы по экономическому анализу субъектов”/ Митна справа, 2004, № 2, с. 46–48.
11. *Лазуренко В. И., Волошин А. Г.* “Аудит, ревизия, судебно-бухгалтерская экспертиза в работе контролирующих органов”. – Донецк: ООО “Лебедь”. 2000.
12. *Мумінова-Савіна Г. Г.* Судово-бухгалтерська експертиза. Навч. посібник. – К.: КНЕУ. 2003. – 202 с.
13. *Мумінова-Савіна Г. Г.* Судово-бухгалтерська експертиза. Навч.-метод. посібник для самост. вивч. дисципліни. – К.: КНЕУ. 2004. – 268 с.
14. *Панченко І. А.* Судово-бухгалтерська експертиза: поняття, предмет, об'єкт// Вісник Житомирського державного технологічного університету. – 2004. – №1(27). – С. 157–167.
15. *Рудницький В. С., Р. Ф. Бруханський, П. Я. Хомин.* Судово-бухгалтерська експертиза економічних правопорушень (опорні конспекти): Навч. посіб. – К.: ВД “Професіонал”, 2004. – 304 с.
16. *Судово-бухгалтерская експертиза: Учеб. пособие/ Паникаров В. Д., Ялдин И. В., Стаматина М. В., Андрейченко Ж. О.* – Одесса: Арсис. 2002. – 240 с.
17. *Сімакова-Ефремян* “Проблеми судово-експертної діяльності в нормах чинного законодавства України” / Право України № 6, 2004, с. 99.
18. Судово-бухгалтерская експертиза. / под редакцией Паникарова В. Д. – Харьков: Арсис, 2002.

Нормативно-довідкова література

19. Конституція України // Урядовий кур'єр. – 1996р.
20. Цивільний кодекс України. – К.: Влад і влада, 1997.
21. Цивільно-процесуальний кодекс України. К.: Школа, 2002.
22. Господарсько-процесуальний кодекс України. К.: Школа, 2002.
23. Господарський кодекс України від 16.01.2003 № 436-ІУ – К.: Школа, 2003.
24. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001, № 2341-ІІІ. – К.: Школа, 2002.
25. Кримінально-процесуальний кодекс України. К.: Школа, 2002.
26. Кодекс України про адміністративні правопорушення, від 7 грудня 1984 року № 8073 – X (з наступними змінами і доповненнями).
27. Кодекс адміністративного судочинства України від 6 липня 2005 року № 2747 – ІV. Відомості Верховної Ради, 2005, № 35–36, № 37, ст. 446.
28. Митний кодекс України 11.07.2002 р.
29. Кодекс законів про працю України.
30. Закон України від 05.02.1998 № 83/98-ВР “Про державну податкову службу в Україні”.
31. Закон України від 16.07.99 р. № 996–XIV. “Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні”.
32. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 5.02.92 р. №2097-ХІІ із подальшими змінами і доповненнями.
33. Закон України від 21.12.2000 № 2181-ІІІ “Про порядок погашення зобов'язань платників податків перед бюджетами і державними цільовими фондами”.
34. Закон України “Про оподаткування прибутку підприємств” від 28.12.1994 № 334/94-ВР (у редакції Закону України N 283/97-ВР від 22.05.97).
35. Закон України “Про податок на додану вартість” від 03.04.97 р. № 168/97-ВР.
36. Закон України “Про оплату праці” від 19.10.2000 № 2056-ІІІ.
37. Закон України “Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті”, від 23.09.1994 № 185/94-ВР.
38. Закон України “Про судову експертизу”, від 25.02.1994 року N 4038-ХІІ.
39. Закон України “Про акцизний збір” від 18.12.1991.
40. Закон України “Про внесення змін до Закону України ”Про зайнятість населення”, № 665/97-ВР від 21.07.1997.
41. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні”, № 448/96-ВР. від 30.10.1996.
42. Закон України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, яке спричинило втрату працездатності” // Урядовий кур'єр, 1999, 17 листопада.
43. Закон України “Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття” // Урядовий кур'єр, 2000, 19 квітня.
44. Закон України “Про податок з доходів фізичних осіб” від 22.05.2003р. № 889-ІУ із змінами від 27.11.2003 р.
45. Указ Президента України від 25.05.1994 № 247/94 “Про облік прав власності на іменні цінні папери і депозитарну діяльність Президента України”.
46. Указ Президента України від 18.07.1996 № 576/96 “Про заходи для реформування інвестиційної політики в Україні”.
47. Порядок подання фінансової звітності: Затв. постановою КМУ від 28.02.00 № 419 // Бухгалтерський облік і аудит. – 2000. № 3. – С. 49–50.
48. Постанова КМ України, від 2001.09.26 № 1266 “Про обчислення середньої заробітної плати(доходу) для розрахунку виплат за загальнообов'язковим державним соціальним страхуванням.
49. Постанова КМ України від 22.01.1996 року №116 “Про затвердження порядку визначення розміру збитків від розкрадання, нестачі, знищення (псування) матеріальних цінностей”.
50. План рахунків бухгалтерського обліку активів капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємців та організацій. Затв. наказом МФУ від 30.11.99 № 291.
51. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій суб'єктів малого підприємництва. Затв. Наказом МФУ від 19.04.01, № 186.
52. Положення про бухгалтерський облік операцій в іноземній валюті: затв. наказом Мінфіну України від 14.02.96. №29 із подальшими змінами і доповненнями.
53. Положення (стандарты) бухгалтерського обліку. Мінфін, накази 1999–2002 рр.

54. *Інструкція* по інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та розрахунків, затверджена Наказом Мінфіну України від 11 серпня 1994 № 69.
55. *Інструкція* про порядок застосування та стягнення штрафних фінансових санкцій органами державної податкової служби, затв. Наказом Державної податкової адміністрації України від 17.03.2001 р. № 110.
56. *Інструкція* про призначення та проведення судових експертиз та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз: затв. Наказом Міністерства юстиції України від 8 жовтня 1998 р. № 53/5.
57. *Постанова* Правління НБУ від 19.02.2001 року №72 “Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті України.”
58. *Наказ* головного управління Державного казначейства України Міністерства фінансів України від 30.10.1998 року №90 “Про затвердження Інструкції з інвентаризації основних засобів, нематеріальних активів, товарно-матеріальних цінностей, грошових коштів і документів та інших статей балансу”;
59. *Інструкція* про організацію проведення ревізій і перевірок органами державної контрольно-ревізійної служби в Україні за зверненням правоохоронних органів / Наказ Головного контрольно-ревізійного правління України Державної контрольно-ревізійної служби в Україні від 26 листопада 1999 року № 107.
60. *Інструкція* про порядок проведення ревізій і перевірок органами державної контрольно-ревізійної служби в Україні / Наказ Головного контрольно-ревізійного управління України від 3 жовтня 1997 року № 121.
61. *Білуха М. Т.* Теорія фінансово-господарського контролю і аудиту / Підручник. – К.: ПП “Влад і Влада”, 1996. – 320 с.
62. *Завгородний В. П.* “Налоги и налоговый контроль в Украине”. – К.: А.С.К. 2001 г.
63. *Завгородний В. П.* “Бухгалтерський учет в Украине”. – К.: А.С.К. 2002 г.
64. *Кредитна система України і банківські технології: навчальний посібник: кн. 3.* За заг. Ред. д-ра екон. наук, проф. Сала І. В. – Львів: ЛБІ НБУ, 2002.
65. *Петрик О. А.* Аудит : методологія і організація : Монографія. – К.: КНЕУ, 2003. – 260 с.
66. *Пилипенко І. І., Жук О. П.* Цінні папери в Україні : Навч. посіб. – К.: Держкомстат, 2001. – 305 с.
67. *Ткаченко Н.М.* “Бухгалтерський та фінансовий облік на підприємствах України”. – К.: А.С.К. 2002.
68. *Підручник* “Бухгалтерський облік у галузях економіки”, автори д.е.н., проф. Захожай В. Б., к.е.н., проф. Базась М. Ф., к.е.н., доц. Матюха М. М., викладач Базась В. М. – К.: МАУП, 2005. – 968 с.;
69. *Підручник* “Методика і організація фінансового контролю”, автор к.е.н., проф. Базась М. Ф. – К.: МАУП, 2004 – 446 с.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни	
“Бухгалтерська експертиза”	5
Зміст дисципліни “Бухгалтерська експертиза”	7
Вказівки до виконання контрольної роботи	11
Варіанти контрольних робіт.....	13
Питання для самоконтролю	17
Список літератури	20

Відповідальний за випуск *А. Д. Вегеренко*
Редактор *А. А. Тютюнник*
Комп'ютерне верстання *А. П. Нечипорук*

Зам. № ВКЦ-4737

Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний.

Друк ротатійний трафаретний. Наклад пр.

Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП

ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. XX

*Свідчення про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*